

Paisatge | Josep Girabal Guitart/Josep M. Mata-Perelló (Geoparc Mundial UNESCO de la Catalunya Central)
| Actualitzat el 25/06/2021 a les 11:35

El Montcau

Quan els habitants del Bages volem anar a muntanya solem viatjar cap al nord. No pensem que al sud tenim una zona muntanyosa de gran interès com és el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, i hi hauríem d'anar més sovint.

Des de la Catalunya Central el referent visual més destacat del parc és el Montcau, un cim rocós de silueta molt característica, amb vessants arrodonits i acabat en punxa. És segona muntanya del massís, amb 1.056,7 metres sobre el mar. La més alta és la Mola (1.103,25 m), coronada pel monestir de Sant Llorenç del Munt. El Montcau es troba a cavall entre els municipis de Sant Llorenç Savall (Vallès Occidental) i Mura (Bages), i la partió coincideix amb la de les conques hidrogràfiques del Llobregat i el Besòs. És un cim assequible i popular, i un gran mirador de la Catalunya Central fins al Pirineu.

L'origen d'aquest cim i de tot el massís el trobem al període Eocè, quan la distribució de terres i mars era molt diferent de l'actual: on ara hi ha la Catalunya Central era mar, mentre que el Vallès, la costa actual i mar endins era una zona muntanyosa d'on baixaven rius de fort pendent i règim torrencial que dipositaven grava, sorra i argila a la desembocadura formant el que s'anomenen *ventalls costaners*, una mena de deltes pedregosos el principal dels quals el veiem ara transformat en el massís de Sant Llorenç. A pocs quilòmetres desembocava un riu semblant que acabaria formant la muntanya de Montserrat. Amb el temps les graves es van consolidar convertint-se en conglomerats, les sorres en gresos i les argiles en margues. Més tard l'antic delta es va elevar lentament alhora que s'enfonsaven les muntanyes del sud formant la depressió

prelitoral Vallès-Penedès. Els conglomerats del Montcau estan formats per còdols de roques diverses: granits, quars, esquistos, gresos, calcàries... barrejats amb sorra i argila, i tot plegat consolidat per carbonat de calci que actua com a ciment natural. Sorprèn la mida considerable d'alguns còdols que trobem ben a prop del cim. L'energia de l'aigua que els va arrossegar des de les antigues muntanyes havia de ser considerable. Aparentment aquests conglomerats s'assemblen als de Montserrat, però la naturalesa dels còdols montserratins és molt diferent, amb predomini dels calcaris. Com en tots els relleus, l'erosió ha tingut i té un paper fonamental en la història geològica del Montcau i els factors més importants són l'aigua de pluja, l'escorrentiu superficial i les aigües subterrànies, formadores de les nombroses coves i avencs de la zona, com la popular Cova Simanya (del llatí *sima magna*, cova gran). En comparació amb Montserrat, la roca del massís de Sant Llorenç està poc fracturada i forma masses extenses sense diàclasis per on pugui circular l'aigua, de manera que en lloc de les agulles montserratines aquí tenim grans masses de roca de formes arrodonides que quan s'intercalen amb nivells de gresos i margues fàcils d'erosionar prenen formes que recorden els sacsons d'una persona grassa.

[despiece]**Nom del paratge:** Montcau.

Situació: La via d'accés habitual és la carretera BV-1221, que uneix Navarcles i Terrassa pel coll d'Estenalles, on hi ha un centre d'informació, aparcaments i el camí més fàcil per pujar al cim.

Situació geològica: Forma part de la Depressió de l'Ebre, tot i que geogràficament s'inclou en les Serralades Prelitorals.

Importància geològica: El ventall al·luvial de Sant Llorenç va assolir una gran extensió i va condicionar la història geològica de bona part del Bages.

Procedència del nom. En textos antics s'anomena en llatí *Mons Calvus*, o sigui Muntanya Calba o Mont Calb, nom ben justificat pel predomini de la roca nua.

Materials geològics: Els relleus més visibles estan formats per conglomerats, però també abunden els gresos i lutites.

Edat de la formació: Eocè superior, entre uns 35 i 40 milions d'anys.

Curiositats: L'any 2019, el darrer sense covid-19, van pujar al Montcau prop de 40.000 persones. El cim de la Mola és encara més visitat i n'hi van pujar 167.000. [/despiece]